

ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА

ЖИТТЯ ГЕТЬМАНА МАЗЕПИ

Малюнки Миколи Бідняка

Текст Левка Ромена

ТОРОНТО

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form, by mimeograph or any other means, without permission in writing from the publishers.

1959

ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН УКРАЇНИ ІВАН МАЗЕПА

Гетьман України Іван Мазепа — це один з кращих володарів нашої батьківщини. Народився він 20 березня 1632 р. в Мазепинцях на Київщині. Учився в Києво-Могилянській Академії та вивчав артилерійську справу в Голяндії. По закінченні студій перебував на дворі польського короля Яна Казимира, виконуючи ряд важливих доручень, як от різні посолські місії до козаків тощо. Тут Мазепа навчивсь уміlosti політичної та дипломатичної служби і став на працю у гетьмана Петра Дорошенка.

Гетьман Дорошенко, великий оборонець прав соборної України і патріот, належно оцінив військові та дипломатичні здібності Мазепи, зробив його генеральним писарем і доручав йому всі важливіші дипломатичні місії. Нерозважний, хоча може й конечний союз Дорошенка із Туреччиною, підірвав його авторитет, і Мазепі довелось поневолі піти на службу лівобережного гетьмана Івана Самойловича. І тут належно оцінено талановитість Івана Мазепи, і гетьман надав йому різні чини аж до генерального осавула включно. Гетьманові Самойловичеві не пощастило, його скинено із гетьманства, і тоді (1687 р.) обрано Івана Мазепу.

Гетьманування Івана Мазепи славно вписане в історії України. Він відомий як хоробрій вождь, переможець у багатьох морських та суходільних битвах із ворогами України, завзятий оборонець прав нашого народу, та як меценат української культури.

Україна в той час була дуже залежна від Москви, і гетьман Мазепа вирішив зірвати з царем Петром та його жорстокими і некультурними урядовцями і військом. Він зробив догідну для України умову з ворогом царя Петра — шведським королем Карлом XII і виступив проти Московщини. Під Полтавою, в 1709 р., дійшло до рішучого бою, який виграла Москва. Прибитий горем і невдачею, володар України гетьман Іван Мазепа помер на чужині в Бендерах у ночі з 21 на 22 вересня 1709 р., але його ідеї, ідеї створення незалежної та соборної української держави, продовжували і продовжують мазепинці до наших днів. Отже гідно вшанувати 250 річницю смерті Івана Мазепи. Оця книжечка нехай буде теж одною квіткою у нев'янучому вінку слави великого гетьмана. Подбайте, щоб вона опинилася у руках кожної української дитини.

Василь Луців

МАЗЕПА В КИЇВСЬКІЙ АКАДЕМІЇ

„Бачу, ти наук пильнуєш”,
Каже вчитель так ласкаво:
„Тож як працю так шануєш,
Вір мені — здобудеш славу!”

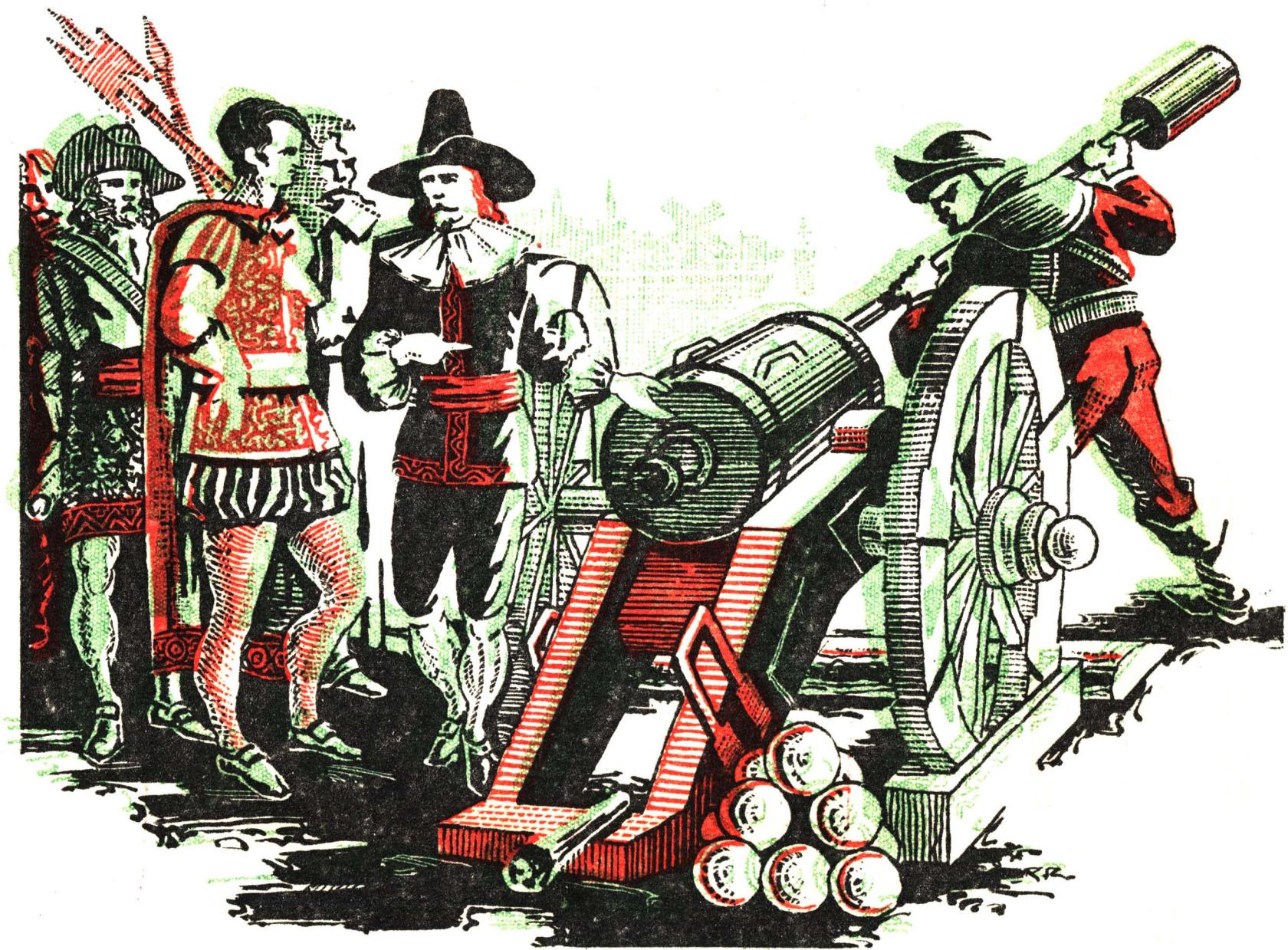
ПРИГОДА В СТЕПУ

Він та друзі — ще й до бою
У степу із татарвою
Кидалися на тих поганців —
Визволяли бідних бранців!

НА СТУДІЯХ У ГОЛЯНДІї

О, це не жарт гарматне діло:
Закласти кулю й так стріляти,
Щоб мур твердинь розбити цілий.
Це ж пострах ворогам — гармати!

СУТИЧКА З ПІРАТАМИ

Пливуть... і нагло ось — пірати.
Напали — зброя вже говоре:
Смертельний змаг під гук гармати...
Та мужні їх стурнули в море!

НА КОРОЛІВСЬКОМУ ДВОРІ

Козацький син ось України
Посеред гуку і пишноти,
У колі панства і жіноти —
Веде танок і слово плинне.

ДВОБІЙ МАЗЕПИ ІЗ ПАСЕКОМ

Як заздрість викликала гнів,
Він, боронивши гонор свій,
Звів з можним шляхтичем двобій —
І честь козацьку захистив!

НА СЛУЖБІ ДОРОШЕНКА

Гетьман з Москвою воював.
Де міг, Мазепа всяким ділом
Допомагав йому уміло —
Ворожі сили розбивав.

ВИБІР МАЗЕПИ НА ГЕТЬМАНА

„Мазепу Івана!” — гукнули навколо
Старшина й козацтво, — в них радісні чола.
І в гідній поставі вибранець народу
Приймає гетьманські найвищі клейноди.

РОЗМОВА ІЗ ЦАРЕМ ПЕТРОМ

„Ти будеш князь — я ласкав буду!
Кинь люд лише невдачний свій!”
„Ні, не зречусь свого люду!” —
Сказав гетьман наш бойовий.

У ГЕТЬМАНСЬКІЙ СТОЛИЦІ

Гетьман сказав: „Терпіти годі —
Назустріч підемо свободі!
Тож будем з військом вирушати —
Союзних шведів зустрічати!”

ЗУСТРІЧ КОРОЛЯ КАРЛА ІЗ ГЕТЬМАНОМ МАЗЕПОЮ

Король зачарований: постать гетьмана,
Постава, промова — це справжній володар.
У власній країні він справді господар, —
І йде задля волі він проти тирана!

ЗАПОВІТ МАЗЕПИ

„Мій заповіт — Москві не піддаватись!” —
Прорік гетьман уже на смертнім ложу:
„А з ворогом за волю всім змагатись,
Надіючись на волю Божу!..”
І поклялись — і Орлик і присутні:
„Досмертно будем битись із Москвою!”
Клялися тоді вони й за нас, майбутніх, ...
Що й ми за волю підемо до бою!

